

przywiązywano wielką wagę do praktyk ascetycznych, które Owczarek z dużą drobiazgowością wykonywał (por. s. 32–34). Przez co nie należy rozumieć, jakoby cały był zatopiony w praktykach ascetycznych. Robił postanowienia, aby: „z największą gorliwością odbywać modlitwy wszystkie: ranną adorację Najświętszego Sakramentu, medytację, modlitwy przed jedzeniem, po jedzeniu, przed lekcją, po lekcji, [popołudniową] adorację Najświętszego Sakramentu, szczegółowy i ogólny rachunek sumienia” (s. 33–34). Być może przesadnie wówczas przywiązywano wagę do rachunku sumienia, ale niewątpliwie dobrze robiony rachunek sumienia ma wielkie znaczenie dla poznania prawdy o sobie, co jest konieczne do prawidłowego rozwoju duchowego. Bp Owczarek był przekonany o wielkiej wartości Eucharystii, do której przygotowywał się przynajmniej przez 15 minut i po której odprawiał przynajmniej 20-minutowe dziękczynienie (por. s. 38; 86). Z lektury *Notatek* możemy wnioskować, że Eucharystia powinna kształtować główny wymiar postawy duchowej: „Od południa do rana gotować się do Komunii św. Od rana do południa dziękować. Sercem często przenosić się do stóp Sakramentu Ołtarza. Przy Mszy św. powinniśmy trwać w takim usposobieniu, jakbyśmy byli obecni przy ofierze Chrystusa na Kalwarii” (s. 34).

Autor *Notatek rekolekcyjnych* nigdy nie myślał, że będą one publikowane. Dlatego, biorąc pod uwagę formę, ich wartość polega na dużej prostocie i szczerości. Na pierwszy rzut oka wydaje się, że ich treść jakoby w kółko wracała. Owczarek miał tego świadomość, dlatego czasem, nie chcąc się powtarzać, pisze: „odnawiam postanowienia z poprzednich rekolekcji”. Wczytując się w *Notatki* z uwagą, widzimy w nich głębię wnętrza człowieka dążącego do świętości z wielką cierpliwością i determinacją. Między 1 a 10 grudnia 1934 roku napisał: „Dzień śmierci do mnie się zbliża, a jam jeszcze nie gotów. Jeszcze nie jestem świętym. Choć pragnę nim zostać, i to wielkim świętym, bo biskup innym być nie może” (s. 139). Stąd mogą one pełnić rolę małego przewodnika w drodze ku świętości, nie tylko dla osób duchownych. Ich prostota powoduje, że nie potrzeba specjalnego wykształcenia aby je rozumieć, dlatego mogą one być takim przewodnikiem dla każdego człowieka.

Ks. Ireneusz Werbiński

Ignacy Dec, *Siejba słowa*, t. 11: *Biskupi start i rektorski finisz. Homilie i rozważania z pierwszych miesięcy postugi biskupiej*, Świdnica 2006 [właściwie: 2009], ss. 328.

Na początku 2009 roku ukazał się kolejny, jedenasty już tom *Sieby słowa* (datowany na rok 2006) autorstwa bp. prof. dr. hab. Ignacego Deca, pierwszego

biskupa diecezji świdnickiej, a wcześniej długoletniego rektora Metropolitalnego Wyższego Seminarium Duchownego oraz Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu, dedykowany „Jego Ekszelencji księdzu arcybiskupowi Józefowi Kowalczykowi, Nuncjuszowi Apostolskiemu w Polsce”.

Warto przypomnieć, że opublikowanych dotychczas dziesięć tomów *Siejby słowa* obejmuje homilie i rozważania ks. prof. I. Deca wygłoszone do słuchaczy różnych środowisk w czasie pełnienia przez niego posługi kapłańskiej, a głównie od czasu podjęcia funkcji wychowawczych w seminarium duchownym we Wrocławiu (1982) i posługi rektora tamtejszego Papieskiego Wydziału Teologicznego (1992) aż do przyjęcia święceń biskupich (25 III 2004). Są to (chronologicznie biorąc) homilie do alumnów (t. 1, Wrocław 1996), do kapłanów i sióstr zakonnych, a także konferencje wygłoszone w czasie prowadzonych rekolekcji kapłańskich (t. 2, Wrocław 1997), homilie i rozważania na niedziele i ważniejsze uroczystości roku liturgicznego – kolejno na lata A, B i C (t. 3–5, Wrocław 1998–2000).

Szczególny jest tom szósty (Wrocław 2001), zatytułowany *W hołdzie Matce i Królowej*. Zawiera on nie tylko homilie na uroczystości maryjne, święta i wspomnienia, ale również rozważania maryjne, okolicznościowe oraz komentarze do wezwań *Litanii loretańskiej*. Współautorami tych ostatnich są koledzy kursowi bp. Deca i pochodzą one jeszcze z lat seminaryjnych (1967–1968), gdy były przygotowywane w ramach ćwiczeń homiletycznych i wygłaszane w czasie nabożeństw majowych w seminarium.

Z czasów pełnienia funkcji rektora pochodzą homilie i rozważania głoszone do nauczycieli akademickich i studentów wrocławskiego środowiska naukowego, zwłaszcza Papieskiego Wydziału Teologicznego (t. 7, Wrocław 2002). Tom ósmy (Wrocław 2003) zawiera homilie o Miłosierdziu Bożym wygłoszone w latach 1986–2004. Z kolei na tom dziewiąty (Wrocław 2004) składają się homilie i rozważania o świętych Pańskich z lat 1982–2004. Jubileuszowy, dziesiąty tom (Wrocław 2005) zawiera homilie ekumeniczne wygłoszone przez autora we Wrocławiu, przeważnie w okresie styczniowego Tygodnia Powszechnej Modlitwy o Jedność Chrześcijan z lat 1982–1988, homilie jubileuszowe i rocznicowe z lat 1972–2003, homilie prymicyjne z lat 1984–2001, homilie stanowe z lat 1989–2004, homilie ślubne z lat 1972–2001, homilie i przemówienia żałobne z lat 1978–2003 i homilie różne z lat 1972–2003.

W sumie udało się autorowi zebrać i opublikować w wymienionych wyżej dziesięciu tomach 865 homilii na przeszło 3500 stronach. Jest to niewątpliwie znaczący ślad wytężonej pracy duszpasterskiej bp. Ignacego Deca z okresu prawie 35 lat posługi kapłańskiej, a zwłaszcza ostatniego dwudziestolecia. Autor bardzo skromnie nazywa je „przerywnikami” w działalności naukowo-dydaktycznej na Papieskim Wydziale Teologicznym we Wrocławiu i dodaje: „niech będą także potwierdzeniem słuszności tezy, iż teologia akademicka winna służyć również działalności duszpasterskiej Kościoła” (t. 4, s. 8).

Trzeba także podkreślić charakter dokumentacyjny wydawanych homilii i rozważań, przy końcu bowiem każdego tekstu znajdują się informacje o miejscu i czasie ich wygłoszenia. „Warto także wspomnieć, że w poszczególnych homiliach znajdujemy ślad wydarzeń, które towarzyszyły ich wygłoszaniu, a był to czas, przypomnijmy – z początku za panowania ustroju socjalistycznego, potem czas transformacji ustrojowej związanej ze słynną «jesienią ludów» roku 1989 i wreszcie czas rodzącej się demokracji i wkraczania w życie publiczne trendów liberalistycznych. Owe ślady zostały zachowane, aby były świadectwem minionego czasu, przeżytych doświadczeń, trudności, osiągnięć, wzlotów i porażek” (t. 9, s. 10–11).

Prezentowany jedenasty tom *Siejby słowa* składa się ze słowa wstępnego i sześciu zasadniczych części zawierających homilie i rozważania z pierwszych miesięcy posługi pasterskiej bp. Ignacego Deca w nowo powstałej diecezji świdnickiej. Autor w słowie wstępnym dzieli się z czytelnikami przede wszystkim informacją dotyczącą okoliczności nominacji biskupiej (24 II 2004) i objęcia diecezji. „Urząd i posługę biskupa świdnickiego objąłem w trakcie pełnienia posługi rektora Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu. Był to ostatni rok czwartej kadencji mego posługiwania rektorskiego [...]. Zatem przez ponad 5 miesięcy byłem równocześnie rektorem PWT we Wrocławiu i biskupem świdnickim. W takim to czasie wypadło mi dzielić zajęcia między diecezję i uczelnię teologiczną” (s. 7).

Właśnie z tego okresu – od 25 marca 2004 do 31 sierpnia tegoż roku (koniec kadencji rektorskiej) pochodzą homilie, które trafiły do niniejszego tomu *Siejby słowa*. Są to przeważnie homilie i rozważania związane z biskupią posługą w diecezji świdnickiej, a także jeszcze z funkcją rektora Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu. „Spośród wygłoszonych w tym czasie 153 homilii, w tomie znalazło się jedynie 59. Niektóre z nich pochodzą z nagrań, albo też były przygotowane wcześniej na piśmie. Pozostałe: wygłoszone, a nie znajdujące się w tym tomie, były podobne do opublikowanych albo też nie były ani napisane, ani nagrane” (s. 12).

Niniejszy tom *Siejby słowa* ma prosty chronologiczny układ. Jego sześć głównych części to zbiory homilii i rozważań wygłoszonych przez biskupa Deca w poszczególnych miesiącach jego posługi, poczynając od homilii marcowych, na sierpniowych kończąc.

Część pierwsza, niewielka („homilie marcowe”), to trzy rozważania związane ze święceniemi oraz prymicjami biskupimi we Wrocławiu. Część druga („homilie kwietniowe”) składa się z 15 homilii głoszonych przeważnie podczas wizytacji kanonicznych i udzielania sakramentu bierzmowania. Znajdują się tutaj także homilie wygłoszone podczas liturgii Triduum Sacrum oraz na mszy dla słuchaczy studiów zaocznych Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu i na prymicjach biskupich również we Wrocławiu. Trzecia część („homilie

majowe”) zawiera 10 homilii związanych również z odbywanymi wizytacjami kanonicznymi i udzielaniem sakramentu bierzmowania. Jest tu również homilia wygłoszona podczas prymicji biskupich w bazylice bernardynów w Leżajsku.

Część czwarta („homilie czerwcowe”) to dział najobszerniejszy i najbardziej zróżnicowany, złożony z 24 homilii. Rozpoczyna go homilia wygłoszona na mszy dziękczynnej z okazji 7. rocznicy wizyty Ojca Świętego Jana Pawła II w Legnicy, a kończy homilia uroczystości odpustowej ku czci świętych apostołów Piotra i Pawła w Wałbrzychu. Większość homilii tego działu była wygłoszona przez bp. Ignacego Deca podczas udzielania sakramentu bierzmowania. Ale są tutaj także homilie z okazji jubileuszy kapłańskich, na zakończenie roku akademickiego na PWT we Wrocławiu oraz dla absolwentów magisterskich studiów zaocznych tejże uczelni. Jest tutaj także wzruszająca w swej treści homilia z racji 50. rocznicy przyjęcia Pierwszej Komunii w rodzinnym Leżajsku oraz konferencja do dyrektorów szkół i przedszkoli powiatu świdnickiego.

Najmniejsza z kolei jest piąta część tego tomu („homilie lipcowe”) i zawiera tylko dwie homilie. Obydwie zostały wygłoszone w Częstochowie: pierwsza na mszy odpustowej ku czci św. Jana z Dukli w parafii bernardynów, druga zaś podczas XII Pielgrzymki Rodziny Radia Maryja na Jasną Górę.

Ostatnia, szósta część („homilie sierpniowe”) zawiera siedem homilii. Były one wygłoszone przez biskupa Deca z różnych okazji, np. do uczestników Pierwszej Pieszej Pielgrzymki Diecezji Świdnickiej na Jasną Górę, na uroczystości pierwszej profesji zakonnej u sióstr salezjanek czy z okazji prymicji biskupich i 60-lecia chrztu w Woli Zarczyckiej k. Leżajska.

Gdy chodzi o konstrukcję wygłoszonych i zebranych tutaj homilii i rozważań, to podobnie jak i w poprzednich tomach mają one bardzo zrozumiałą, prostą strukturę. Najczęściej zamykają się w trzech częściach. Pierwsza – to zazwyczaj wstęp nawiązujący do doświadczenia życiowego, które odkrywa nam pewne sytuacje, ujawnia aktualne problemy i rodzi pytania. W drugiej, zasadniczej, części (często rozbudowanej w punktach) autor szuka w słowie Bożym liturgii dnia odpowiedzi na problemy naszego życia, odkrywa zamysł Boga wobec nas w konkretnej, aktualnej sytuacji. Trzecia część (kończąca) zawiera zwykle bardzo ważne praktyczne wskazania dotyczące naszego postępowania w świetle usłyszanego słowa Bożego.

Należy także podkreślić, że zamieszczone w omawianym tomie zbiory homilii bp. Deca są tekstami oryginalnymi, solidnie przygotowanymi. Nie ma w nich powtórzeń pewnych myśli, nawet przy rozważaniach na ten sam temat, jak np. przy przemówieniach z racji wizytacji, bierzmowania czy jubileuszu. A przecież przy licznych posługach biskupich mogłoby się to zdarzyć, tym bardziej że dana treść jest zawsze prezentowana w różnym kontekście, w różnych miejscach i do różnych słuchaczy.

Podsumowując, można powiedzieć, że prezentowany jedenasty tom *Siejby słowa* to nie tylko świadectwo ogromnej, wyężonej, ofiarnej posługi duszpastersko-homiletycznej bp. prof. Ignacego Deca (obok jego w dalszym ciągu kontynuowanej owocnej i rozległej pracy naukowo-dydaktycznej), ale także bogaty materiał i pomoc dla różnych odbiorców, zarówno kapłanów duszpasterzy, kaznodziejów, katechetów, jak i alumnów przygotowujących się do kapłaństwa.

Ks. Zdzisław Pawlak